

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 8016200278
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200278.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: F. P., bytom X. XXX, XX XXX P. T., F.Á. H., právne zastúpeného V4 Legal, s. r. o., so sídlom Tvrdého 783/4, Žilina, IČO: 36 858 820 proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 14Scud/2/2016-170 zo 20. júla 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 14Scud/2/2016-170 zo 20. júla 2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

(1) Uznesením č. k. 14Scud/2/2016-170 zo 20. júla 2017 Krajský súd v Prešove uložil žalovanej povinnosť doručiť žalobcovi rozhodnutie žalovanej č. 45477-2/2013-BA zo dňa 18. decembra 2013 v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia krajského súdu.

(2) V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že žalobca bol účastníkom konania, v ktorom pobočka žalovanej v Starej Ľubovni ako prvostupňový správny orgán rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01. júla 2012 podľa slovenskej legislatívy. Z dôvodu, že išlo o rozhodnutie o poistnom, podľa názoru krajského s poukazom na § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., malo sa žalobcovi doručovať do vlastných rúk alebo poštou ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Keďže rozhodnutie určené do vlastných rúk bolo prevzaté inou osobou ako adresátom, je právne neúčinné, žalobca dôvodne namietal, že rozhodnutie pobočky mu nebolo riadne doručené do vlastných rúk, z dôvodu ktorého krajský súd rozhodol v súlade s § 179 ods. 1 S.s.p.

(3) Proti tomuto uzneseniu podala žalovaná v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) a h) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). Podľa právneho názoru žalovanej rozhodnutie o vzniku, resp. zániku poistenia sa neoznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk. Druhostupňové rozhodnutie bolo doporučenou zásielkou doručované na

adresu žalobcu zaevidovanú v systéme Sociálnej poisťovne ako aj na adresu miesta podnikania zamestnávateľa. Považuje sa za doručené žalobcovi dňa 07. januára 2014 aj napriek tomu, že ho prevzala osoba žijúca v spoločnej domácnosti so žalobcom. Poukázala na skutočnosť, že hoci zákon o sociálnom poistení neukladá povinnosť Sociálnej poisťovni rozhodnutia o vzniku, resp. zániku poistenia doručovať do vlastných rúk, Sociálna poisťovňa sa aj napriek tomu pokúšala rozhodnutia doručiť do vlastných rúk. Dodala, že v mnohých iných prípadoch sa snažila doručovať aj doručenkou pre medzinárodný styk ako to bolo v prípade druhostupňového rozhodnutia, avšak v Poľskej republike inštitút doručovania zahraničných zásielok do vlastných rúk nie je zavedený, a tak iný spôsob doručovania ako zvolila ani nebol možný a ani nebude možný. Preto mal krajský súd podľa názoru žalovanej posudzovať včasnosť podania žaloby. V závere poukázala na to, že žalobca nie je opomenutý účastník konania, pretože pri vydaní druhostupňového rozhodnutia sa so žalobcom konalo a bolo mu riadne doručené. Navrhla preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove zrušiť, alternatívne zmeniť ho tak, že žaloba sa odmieta.

(4) Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že považuje napadnuté uznesenie krajského súdu po skutkovej a právnej stránke za správne. Mal za to, že kasačná sťažnosť žalovanej neobsahuje žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa krajský súd už nevysporiadal v odôvodnení uznesenia. Kasačnú sťažnosť považoval preto za nedôvodnú a žiadal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove potvrdil.

(5) Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ S. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, v súlade s § 455 S. s. p. bez pojednávania, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej bola podaná dôvodne a uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 14Scud/2/2016-170 zo 20. júla 2017 je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

(6) Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

(7) Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

(8) Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

(9) Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 8. zákona č. 461/2003 Z. z. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o poistnom a o príspevku na starobné dôchodkové sporenie.

(10) Podľa § 179 ods. 1 S. s. p., ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sas ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

(11) Podľa § 462 ods. 1 S. s. p., ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

(12) Žalobca podal správnu žalobu ako opomenutý účastník tvrdiac, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 45477-2/2013-BA zo dňa 18. decembra 2013 mu nebolo riadne doručené. Z administratívneho spisu žalovanej ako aj z nesporných tvrdení účastníkov súdneho konania potom vyplýva, že žalobca bol účastníkom správneho konania a uvedené rozhodnutie mu Sociálna poisťovňa, ústredie doručovala doporučené na adresu bydliska v Poľskej republike. Zásielku s rozhodnutím prevzala na adrese žalobcu osoba odlišná od žalobcu (pani P. P., s dodatkom matka). Žalobca ako aj krajský súd

mali zhodne za to, že takéto doručenie je právne neúčinné a rozhodnutie správneho orgánu mu malo byť doručované do vlastných rúk.

(13) S takýmto právnym záverom sa však nemožno stotožniť.

(14) Zákon č. 461/2003 Z. z. pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk stanovuje § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z.

(15) Predmetné rozhodnutie pobočky žalovanej nie je rozhodnutím o poistnom; je rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk nevyžaduje.

(16) Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje žalovaná a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z. z. v sporných prípadoch, čo bol aj žalobcov prípad. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poistného vzťahu.

(17) Naopak, rozhodnutím o poistnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. z titulu existujúceho poistenia v rozhodnom období. Predmetom rozhodnutia je výška poistného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z. z. povinný platiť a odvádzať.

(18) Odlišnosť oboch právnych inštitútov - poistenia a poistného - je zrejماً tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z. z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí tiež rozhodovanie o poistnom.

(19) Pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia zákon nevyžaduje doručovanie do vlastných rúk. Je preto potrebné konštatovať, že žalobcovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa riadne doručené dňa 16. augusta 2013 a rozhodnutie ústredia dňa 01. júla 2014, kedy ho v oboch prípadoch na adrese žalobcu prevzala osoba ochotná ho prevziať a odovzdať žalobcovi.

(20) Neušlo tiež pozornosti kasačného súdu, že hoci krajský súd vo výroku napadnutého rozhodnutia uložil žalovanej povinnosť doručiť rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredia, tak ako to žiadal aj žalobca, v odôvodnení svojho uznesenia krajský súd už poukazoval výlučne na nedoručenie rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky do vlastných rúk žalobcu, čo zakladá tiež nezrozumiteľnosť odôvodnenia jeho rozhodnutia, keďže výrok rozhodnutia nekorešponduje jeho odôvodneniu, čím bolo účastníkovi konania (sťažovateľke) znemožnené, aby uskutočnil svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(21) Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za dôvodnú a rozhodol podľa § 462 ods. 1 S. s. p. o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu a vrátení veci na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude krajský súd pokračovať v konaní (§ 179 ods. 7 S. s. p.). Krajský súd rozhodne tiež o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S. s. p.).

(22) Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.